

BULGARA ESPERANTISTO

— Органъ на Българския Есперантски Съюзъ —

— Organo de la Bulgara Esperantista Asocio —

APERAS DUFOJE MONATE

Abonpago por alilando:

3 sv. fr. aŭ egalvaloro.

Redakcio: str. Car Boris, 69 — Sofio.

ИЗЛИЗА ДВА ПЖТИ ВЪ МЕСЕЦА

Абонаментъ: за година 60 лева

за 1/2 година 35 лева

Отдѣлень брой 3 лева.

Урежда редакционенъ комитетъ

Редакция (Администрация) „Царъ Борисъ“ 69

Нашата организация

Ние стоимъ предъ прага на неизвестни събития. Следъ войнитѣ изчезна идилличността на спокойно светлия животъ, люлеянь въ пазвитѣ на безгрижието и сигурността. Живѣемъ въ време на нервни напрежения, постоянна умора. Утрешниятъ день ни е неизвестенъ. Една всеубиваща апатия и равнодушност е обхванала душитѣ ни. Икономическата криза по цѣлия свѣтъ, която най-много гнети беднитѣ (защото богатитѣ все още има какво да ядатъ) сковава всѣко начинание, което цели задоволяването на душата и съвестта. И тъкмо въ такива мementи идейнитѣ организации (идейна = организация, която се бори не за клѣба на отдѣлния индивидъ, а за доброто на цѣли класи, народи, човѣчество) сж исправени предъ въпроса: да сществуваатъ, или не? Дали изискванията на тѣлото нѣма да победатъ нуждитѣ на сърдцето?

Това е великиятъ въпросъ на момента. Отъ неговото разрешение ще зависи сществуването на нашата организация. Ние трѣбва да бждемъ на чисто. Не е време за самозалжгвания и протакания. Ще могатъ ли българскитѣ есперантисти да подържатъ една организация? Ако да, тѣ трѣбва на дѣло да покажатъ това. И то, колкото се може по скоро.

Страхъ ме е, че Българскиятъ Есперантски Съюзъ ще пропадне само поради една болестъ, която е станала почти епидемия — инфлуенцата на нашата организация. Тя е: *задържане и похарчване на съюзни суми за лични нужди и протакане на тѣхното изплащане*. Болнитѣ отъ тази епидемия сж много. И така се набиратъ грамадни суми, които Централниятъ комитетъ не може да употребѣи за нуждитѣ на пропагандата. И отъ тамъ тава бездействие и невъзможностъ за работа.

Време е вече да се стреснемъ, ако не искаме да бждемъ убийци на нашата организация.

Зах. Захариевъ

Nia organizaĵo

Ni staras antaŭ la sojlo de nekonataj okazotaĵoj. Post la militoj malaperis la idilieco de la trankvile brila vivo, lulata en la sinoj de la senzorgeco kaj de la sekureco. Ni vivas en tempo de nervaj ekscitoj, konstanta laco. La morgaŭa tago estas nekonata al ni. La ĉionmortiganta apatio kaj indiferenteco obsedis niajn animojn. La ekonomia krizo, kiu plej multe sufokas la malriĉulojn (ĉar la riĉuloj tamen ankoraŭ havas ion por manĝi), glaciigas ĉiun iniciaton, kiu celas la kontentigon de la animo kaj la konscienco.

Kaj ĝuste en tiaj momentoj la ideaj organizaĵoj (idea = organizaĵo, kiu lukta ne por la pano de la aparta individuo, sed por la bono de tutaj klasoj, homaro) staras antaŭ la demando: ĉu ekzisti, aŭ ne? Ĉu la postuloj de la korpo ne venkos la bezonojn de la koro?

Tio estas la granda demando de la momento. De ĝia solvo dependos la ekzisto de nia organizaĵo. Niaj aferoj devas esti klaraj. Ne estas tempo por sintrompoj kaj prokrastado. Ĉu la bulgaraj esperantistoj povos subteni unu organizaĵon? Se jes, ili devas per faktoj montri tion. Kaj, kiel eble plej baldaŭe.

Mi timas, ke la Bulgara Esperantista Asocio formortos pro unu malsano, kiu estiĝis preskaŭ eпидемio — la influenco de nia organizaĵo. Ĝi estas: reteĵnado kaj forelspozado de asociaj sumoj por personaj bezonoj, kaj prokrastado de ilia elpago. La malsanaj de tiu епидемio estas multaj. Kaj tiamaniere sumiĝas grandaj monsumoj, kiujn la Centra Komitato ne povas uzi por la bezonoj de la propagando. Kaj de tie originas tiu senageco kaj neebleco labori.

Jam estas tempo vekigi, se ni ne volas esti la mortigantoj de nia organizaĵo!

Zah. Zahariev

Кога ще излъже вторият брой?

(Интервю със секретарь-касиера на Б. Е. С.)

— Кога ще излъже вторият брой?

Този въпрос ми е задаван десетки пъти, без да мога да отговоря. Питали сж ме все есперантисти, които сж мислѣли, че редакторътъ може най-точно да отговори. Азъ отивамъ при секретарь-касиера на съюза и го питамъ за десети, за стотни пъти:

— Кога ще излъже вторият брой? Азъ питамъ на най-сигурното мѣсто, защото секр.-касиера държи паритѣ, той плаща на печатаря и той най-добре знае.

— Когато кажатъ есперантиститѣ, ми отговаря той. Азъ недоумѣвамъ. Той пояснява.

— По бюджета се предвижда известна сума за издаването на органъ. Тази сума ще се събере отъ абонатитѣ. Така че, ако есперантиститѣ си изплатятъ абонамента на време, ще има пари за издаването на органъ. Съ свободни суми съюза не разполага.

— Нима до сега никой не си е платилъ абонамента? питамъ азъ.

— Не, но съ паритѣ получени отъ досега изпратенитѣ абонаменти можаха да се покриятъ само *половината* отъ разноснитѣ по първия брой. Както виждате, вторият брой ще излъже тогава, когато кажатъ есперантиститѣ т. е. тогава когато си изплатятъ абонаментитѣ.

— Но какво е направено за да се подканятъ есперантиститѣ къмъ издѣлжаване?

— Е, много лесно забравяте г. редакторе! Но нищо. Ще ви припомня.

1) Споредъ решението на конгреса всички членове на Бѣлг. Есп. Съюзъ сж задължени да бждатъ абонати на съюзния органъ. Така че, секретаритѣ или касиеритѣ на секциитѣ на съюза трѣбваше да се погрижатъ за изпълнението на това конгресно решение.

2) Още въ началото на есенята, както г. редакторътъ знае, администрацията отпечати и разпрати покани за записване на абонати. Ако есперантиститѣ се бѣха погрижили за това, нѣмаше да има това закъснение на органа.

3) Презъ м. декември. Ц. Комитетъ съ ново окръжно подкани есперантиститѣ за по-голѣма изправностъ по отношение на организацията и органа, но и следъ окръжното положение не се подобри. Изглежда, че есперантиститѣ не желаятъ да иматъ органъ и затова не изпращатъ пари за него. А пъкъ за сега организацията не е достатъчно богата, та да изпраща на членоветѣ си органа безплатно.

— Но това не може да бжде. Организация безъ органъ не е организация. Нима е допустимо единъ съюзъ съ 60 секции да нѣма органъ?

— Какво казахте? 60 секции? Българскиятъ Есп. Съюзъ има само 11 секции. Тѣ сж въ Плѣвенъ, София, Бургазъ, Радомиръ, Петричъ, Казанлъкъ, Орѣхово, Айтосъ, Пазарджикъ, с. Садовецъ и с. Хайрединъ.

— Какъ ами Варна, Русе, Търново, Пловдивъ и много други? Нима дружествата тамъ сж разтурени?

— О, не, но тѣ не сж членове на съюза, тѣй

като членъ е всѣко едно дружество, което внесе опредѣления вногъ за съюза и изиска карти и чл. марки. А до сега само единадесетъ дружества сж се присъединили. Както виждате, г. редакторе, когато членоветѣ на една организация сж нередовни и самата организация е нередовна.

— Но какъ ще се оправи това положение?

— Когато самитѣ есперантисти разбератъ, че всичко зависи отъ тѣхъ. Ако всѣки единъ есперантистъ изпълни задълженията си като членъ съвестно, организацията ще цвѣти. Есперантиститѣ които сж нередовни, които задържатъ съюзни суми въ себе си, които получаватъ органа, пъкъ не си изплащатъ абонамента сж *най-голѣмитѣ врагове на есперантската организация и движение.*

Азъ се позамислихъ. Наистина, опасно и страшно е това положение за организацията. Следъ това извадихъ 60 лв. и ги подадохъ на г. секретарь-касиера.

— Моля ви се дайте ми квитанция, че съмъ платилъ абонамента си.

— Какъ, но вие сте редакторъ на органа и като такъвъ имате право споредъ редакционния правилникъ на три броя безплатно.

— Да, но преди всичко азъ съмъ членъ на тази организация и като такъвъ съмъ длъженъ да платя абонамента си!

Моето интервю със секретарь-касиера на Б. Е. С. се свърши.

Зах. Захариевъ.

Кореспондирайте само на картички съ лика на Д-ръ Заменхофъ и новитѣ пропагандични пликосе съ зелена звезда и текстъ.

Ernst Archedeacon

Отворете си очитѣ!

Ужасната война, свършила недавна, даде на свѣта най-доброто доказателство за необходимостта отъ дълбока и безусловна солидарностъ между всички нации: даже победителитѣ и неутралнитѣ по-вече или по-малко страдатъ отъ последициите на войната и грегданитѣ на всички страни единодушнс желаятъ да нѣма по-вече войни.

Обаче фактитѣ ни показватъ, че правителствата на нациитѣ биха могли, може би още утре, да хвърлятъ човѣчеството въ нова война, която вероятно ще бжде по ужасна отъ миналата.

По какъвъ начинъ, прочие, можемъ да се надяваме, че хората решително ще се възпротивятъ на ново взаимозбиване? Когато тѣ интимно и лично се опознаятъ и констатиратъ, че като индивиди съвършенно не познаватъ националната умраза. Когато окончателно не премахнатъ абсурднитѣ всевъзможни пречки, когато впоследствие националнитѣ работи станатъ тѣй смесени, че половината отъ грегданитѣ на една нация ще бжде кредиторъ на друга половина и обратно. Тогава есперанто ще бжде безспорно най-сигурното средство за постигане на тоя резултатъ. Толкова по-вече, че никакъвъ политически мотивъ не ще мо-

же кждето и да е, да се противопостави на възприемането на това средство.

Друга причина за умраза и отжстителност между две съседни нации е, че нацията победителка винаги е искала до сега да наложи своя езикъ на победената нация въ окупирания територия. Макаръ че такова решение може да изглежда нѣкакъ тиранически, отъ друга страна то е малко извинително, защото може да се направи претекста, че възприемането на единъ само езикъ въ една страна е почти необходимо за най-доброто взаиморазбиране между всичкитѣ сънародници.

Не е ли очевидно, че нѣкогашна Австрия би имала по-голяма мощъ, ако срещу 17-тѣхъ различни езици, които се говорѣха върху нейната територия преди разпокъсането ѝ, би се радвала на общъ езикъ? Не е ли очевидно, че малкитѣ или слаби нации иматъ особенъ интересъ за общо възприемане на универсаленъ неутраленъ езикъ? Той ще бѣде действително голѣма помощъ за тѣхната економическа, политическа, езикова и литературна независимостъ срещу другитѣ по силни съседни нации. Същевременно той ще имъ донесе неизмѣрима помощъ и улеснение на търговскитѣ отношения. Прочие, ако голѣмитѣ или силни нации отказватъ да подържатъ Есперанто поради скрити или явни надежди да наложатъ своя езикъ на света, толкова по важенъ е мотива малкитѣ нации да подържатъ Есперанто. Сигурно възприемането на единъ живъ националенъ езикъ като международенъ би било съвършено неоправдателна фаворизация и полза само за една нация и съвършено справедливо е, другитѣ нации енергично да се противопоставятъ на това.

Прочие, всички малки или слаби нации би трѣбвало всеобщо да въведатъ задължително преподаване на Есперанто въ своитѣ училища. По такъвъ начинъ тѣ би спечелили такива сили, че воле неволе всички нации би били принудени да ги последватъ. Струва ми се, споредъ мои сѣдения, че сега Есперанто е по фаворизиранъ отъ малкитѣ и слаби нации.

Желателно е, щото всички да разбератъ тая необходимостъ и се стремятъ отъ това гледище да действатъ. Тогава ще можемъ скоро, чрезъ тѣхна помощъ, да наложимъ на човѣчеството Есперанто, на който до сега тѣй упорито се противопоставятъ (въ вреда на самитѣ себе си), защото той е, неоспоримо, най-сензационниятъ прогресъ познатъ до сега върху нашата нещастна планета.

Русе

Прев. Вл. Георгиевъ.

Зелената седмица.

Миналата година „Зелената седмица“ биде отложена поради редица причини, най-важната отъ отъ които е липсата на средства за отпечатване на нуждитѣ афиши. Тая година „Зелената седмица“ ще се състои или въ края на м. февруари или въ началото на мартъ. За това ще рѣши Централния Комитетъ и ще оповести допълнително. Понеже и тая година Ц. К. не разполага съ нуждитѣ средства за отпечатване на афиши, то дългъ е на секциитѣ (групи и дружества) още отъ сега

да започнатъ да изпращатъ суми (минимално 50 лв.) съ които Ц. К. да може да посрещне нуждитѣ на пропагандата. Ако секциитѣ не изпратятъ пари Ц. К. нѣма да отпечати афиши и всѣко дружество ще бѣде принудено да направи презъ „Зелената седмица“ това, което може.

Изпращането на сумитѣ да стане по възможностъ по скоро!

Искате ли да станете добъръ есперантистъ — набавете си веднага Есперантския синтаксисъ.

Важни успѣхи въ Варшава.

(писмо)

Благодарение на посещението у нѣкои официални знаменитости на Д-ръ Одо Буйвидъ, университетски професоръ отъ Краковъ, есперанското движение въ Варшава е толкозъ тикнато напредъ, че ние съ истинска съидейнишка радостъ пишемъ това писмо отъ града на Заменхофъ.

Едно събрание на Варшавскитѣ лѣкари, свикано отъ стария съидейникъ Д-ръ Робинъ, начена успѣхитѣ — Тема на събранието бѣше: „Медицината и Есперанто“. — Присѣтствуваха около 80 души. — Четоха Проф. Д-ръ Буйвидъ, Д-ръ Робинъ и Проф. Кроненбергъ. Целта на събранието бѣше да подготви Варшавския медицински свѣтъ за международния конгресъ по военна медицина и аптекарство, който ще стане въ края на Май 1927 г. въ Варшава. Д-ръ Робинъ съ своитѣ есперантолюбиви колеги се старае да въведе Есперанто като официаленъ езикъ на конгреса, и свиканитѣ лѣкари напълно удобриха желанието му, така че презъ международния конгресъ за военна медицина въ Варшава, полскитѣ лѣкари ще предложатъ Есперанто. Също и въ официалнитѣ кржгове работата на Д-ръ Робинъ намѣри пълна поддръжка.

Както писахме вече, Проф. Буйвидъ, многозаслужилия ржководител на Есперантското дѣло въ Полша, употреби престояването си въ Варшава, за да посети официални знаменитости. Преди всичко той разговаря съ държавния председател Проф. Д-ръ Moszicki, който още веднажъ засвидетелствува своята есперантолюбивостъ и своята помощъ къмъ Есперанто. Второто посещение на Проф. Буйвидъ стана у Проф. Бартель, министъръ подпредседателъ и училищенъ министъръ; третото у военния подминистъръ, генералъ Райски, началникъ на авиационното ведомство. Успѣхътъ на посещенията е много надежденъ. Следъ 1. II. 1927 г. всички полски авиатори ще учатъ Есперанто, понеже международниятъ езикъ ще имъ бѣде преподаванъ официално въ всички авиационни училища. Официаленъ преподавателъ по Есперанто ще бѣде Проф. Кроненбергъ.

Втора победа също много важна! началникътъ на военната здравна служба, генералъ Д-ръ Rouffert обеща напълно да поддържа Есперанто и да обърне внимание на всички военни лѣкари за важността на Есперанто съ специална заповедъ.

Трета победа! въ края на краищата следъ много старания се чу отъ Варшавската радиостанция много избѣгваната до сега дума Есперанто:

Пращателната станция обяви, че въ най-близко време ще бъде организиранъ Полски Есперантски Институтъ.

Тъзи успѣхи ободриха дружествения животъ въ Варшава. Паметниятъ день въ честь на Д-ръ Заменхофъ, уреденъ отъ „Konkordo“ въ новия клубъ на главната улица Marszalkowska 141, събра много съидейници. Председателствува Д-ръ Леонъ Заменхофъ; говориха Проф. Буйвидъ Проф. Кроненбергъ. Д-ръ Робинъ и Д-ръ Лидия Заменхофъ. Последната речъ предизвика въодушевление.

Полското Есперантско Д-во сжщо уреди събрание, дето Проф. Буйвидъ докладва за Единбургския конгресъ. Освенъ това говориха Проф. Кроненбергъ и Проф. Каусъ. Докладътъ на Проф. Буйвидъ биде приетъ съ благодарностъ, и по тоя начинъ може да се надѣваме, че жалкиятъ конфликтъ между полското есперанство е свършенъ.

Есперантския синтаксисъ е най-доброто ръководство за усъвършенстване въ езика.

Universala Esperanto — Asocio

ЦЕА е международната организация на есперантиститѣ отъ всички страни. Сложена на идейни начала — международна солидарностъ, взаимно зачитане и оказване помощъ, тя се стреми да уреди редъ практически услуги чрезъ Есперанто за своитѣ членове.

Въ ЦЕА вѣе духътъ на истинския есперантизъмъ.

Мѣстнитѣ есперантски групи и националниятъ есперантски съюзъ свързватъ единъ есперантистъ съ останалитѣ му съидейници отъ неговия градъ и страна, ЦЕА го свързва съ съидейницитѣ му отъ цѣлъ свѣтъ.

Всѣки добъръ есперантистъ се стреми да стане членъ на ЦЕА.

Въ отдѣлнитѣ градове и села ЦЕА се представлява отъ своитѣ delegitoj. Задачитѣ на тия делегати сж: да оказватъ услуги на членоветѣ на организацията, до колкото това е въ кръга на възможността, да вербуватъ нови членове, да събиратъ и препращатъ вноскитѣ и да представляватъ дето е нужно ЦЕА.

Адреситѣ на делегатитѣ въ цѣлия свѣтъ се печататъ въ годишника на ЦЕА, който излиза всѣка година, а всички измѣнения се оповестяватъ въ органа ѝ — месечното списание „Есперанто“.

Централното седалище на ЦЕА е въ Женева (Швейцария). Адресъ: Universala Esperanto — Asocio, 12, Boulevard du Théâtre, Genève.

За повече подробности, и за записвания отнесете се до софийския делегатъ *Ат. Д. Атанасовъ, Оборище 68, София*. При запитвания прибавяйте марка или пощ. карта за отговоръ.

Вноскитѣ на ЦЕА за 1927 г. си оставатъ сжщитѣ: членъ — 100 лв., членъ — абонатъ — 200 лв. Членоветѣ получаватъ чл. карта и годишника, членъ-абонатитѣ освенъ това и органа — сп. „Есперанто“.

Отъ тази година за България е въведенъ и

новъ видъ членове: *спомагателни*, които плащатъ 40 лв. годишно; тѣ получаватъ чл. карта и иматъ право на услуги отъ делегатитѣ, обаче не получаватъ годишникъ.

Esperantaĵ Respondkuponoj. За да се улесни пращането на дребни суми въ странство, ЦЕА е издала есперантски купони за отговоръ. Организацията ги приема като платежни срѣдства.

Валидността на купонитѣ е до 31 декемврий 1929 година.

Цената имъ въ България:

Жълтъ цвѣтъ, номинална стойн. 0.30 fr. шв. за 10 лв.
Зеленъ „ „ „ 0.50 fr. шв. „ 15 „
Червенъ „ „ „ 1.00 fr. шв. „ 30 „

Могатъ да се поржчатъ отъ Софийския делегатъ *Ат. Д. Атанасовъ, Оборище 68, София*.

П. Стоянь.

Езикови въпроси

Народенъ гений и Заменхофъ.

Знаемъ отъ историята на Есперанто и биографията на Заменхофъ, че нашиятъ езикъ — преди той да се формира окончателно въ ржцетѣ на създателя си — много пжти е измѣнявалъ своитѣ форми. Изглежда, че главната работа не е била да хармонизира и акордира материала, тъй като изборътъ на тоя или оня суфискъ или коренъ е бивалъ произволенъ, понѣкога случаенъ. Ако вмѣсто О бихме имали А и обратно, свършено естествено бихме изговаряли: *karo amika, nio tera, grando poeta, Romo Italia, Odesa . . .*

По-долу ще се помжча да покажа, че изборътъ на сжществителното окончание О не е билъ произволенъ, но почти фаталенъ. Ако въ това Заменхофъ не е действалъ съзнателно, той въ всѣки случай е билъ воденъ отъ безпогрѣшниятъ инстинктъ на подсъзнателната логика.

Гениятъ на французскиятъ простъ народъ е създалъ подъ влиянието на сжщиятъ инстинктъ серия отъ куриозни думи, които изглеждатъ „есперантски“. Ето нѣколко отъ тая серия: *kilo* (kilogramo), *auto* (automobilo), *photo* (fotografajo), *steno* (stencografisto), *radio* (radiotelegramo), *dactylo* (skribmaŝinistino), *magneto*, *moto*, *métro* и т. н. Не е право мнението, че такива думи сж съзнателни съкращения. Сжществуватъ други примѣри, които доказватъ, че французскиятъ народъ е създалъ въ тѣхъ ново окончание О. Напримѣръ: *prorgio*, иде отъ по-дълга дума безъ окончание О — *prorgiétaire*, сжщо *rigolo*, *gogo*, *soso* . . . Отъ фонетично гледище сж свършено аналогични следнитѣ думи (съ не народна ортография): *sergo* (sergot), *anaŝo* (anachot), *baŝo* (bachot), *baro* (bareau), *majo* (maillot), *treno* (traineau), *koto* (coteau), *lo* (leau), *caro* (careau), *palto* (paletot), *manto* (manteau), *bulo* (bculeau), *vo* (veau) . . .

Вънъ отъ всяко съмнение е, че Заменхофъ и французскиятъ народъ, както ний всички, е забелязалъ постоянни елементи въ терминитѣ на модерната техника и наука: *aero*, *elektro*, *radio*, *foto*, *hidro* . . . въ думитѣ — *aerostat*, *aeroplan*, *elektroskop*, *olektrofor*, *radiograf*, *radiotiv*, *fotograf*, *fotometr*, *hidrograf*, *hidrostatik* . . . Ясно се чувствува,

че първите части от тия комбинации сж сжщестителни съ окончание О. По такъв начинъ съ чудна леснота сж създавани споредъ нуждата нови комбинации: напр. по аналогия съ hipodrom казватъ aerodrom, подобно на omnibus сж създадени autobus и aerobus, съ сжщата яснота се явили: hidravion, motocikl, aeroklub, elektroterapi, radiogram, kablogram (depešo), velodrom, termostat, kiloterm, termoskop, daktilograf, seismograf, barograf, grafofon, gramofon, patefon, diktofon, fonograf и т. н.

Въ модерната французска търговия и индустрия има забележително явление, свършено ново, отчасти подъ влиянието на Есперанто. То се състои въ наклонността да измислятъ рекламни имена и фабрични марки, които твърде често приличатъ на есперантските думи и копиратъ нашата звезда. Ето напр. случайно намърени имена въ Bottin (известна адресна книга) за 921 год, Romeo, oleo, radio, Fama, Alta, Nova, Elektro, Movado, Ormo, Ferodo, Aera, Lutra, Itala, Novo, Berko, Oleo, Valvo. Berna, Miriga, Cismonda, Eterna (horložo) Milita (revolvero).

Влиянието на Есперантската звезда е констатирано. Ако разгледаме илюстрираните търговски каталози и адресни книги излъзали преди 30—40 години, ще видимъ, че болшинството звезди (употрѣбени за фабрични марки) сж осемъ, седемъ и шестожълни, докато въ днешните повечето сж петолжчни, често точно копирани есперантски звезди.

Така течението на живота е инспирирало творца на Есперанто и взаимно, днешниятъ Есперанто влияе на живота на голѣмитъ културни центрове. Волапюкъ не успя, защото бѣше абсолютенъ. Идо загива отъ прекалената си логика. Есперанто ще победи, ако той всѣки моментъ се приспособява къмъ новите модерни течения, изисквания и нужди.

Прев. Г е о В.

Срещу 33 лв. дружествената канцелария изпраща 50 плика съ зелена звезда и пропагандически текстъ.

Движението

ENLANDA

Sofio — La apartaj kvartalaj esperanto-grupoj unuiĝis kaj fondis komunan societon: Esperantista Societo en Sofio. Estraro: prezidanto At. D. Atanasov, vicprezidanto K. G. Kirkov, sekretario kapitano St. Radev, kasisto B. Veličkov kaj membro Zah. Zahariev. Estas luita nova klubo en la centro de la urbo — str. „Niška“ № 6, eniro tra kafejo „Pelister“, Malfermita kurso por komencantoj, partoprenata de 30 personoj. Gvidas Zah. Zahariev. La kunvenoj de la sofiaj esperantistoj okazas ĉiumerkrede vespere post la 6¹/₂ h. en la klubo. Proĝramo de la kunvenoj: I-a parto — referaĵo en bulgara lingvo pri Esperanto, II-a parto — referaĵo en Esperanto pri Esperanto kaj pri liberaj temoj.

— Sporta Turista Klubo „Esperanto“. La membroj de la klubo tre vigle laboras por Esperanto en la randurba kvartalo „Zaharna Fabrika“. La

klubo havas 150 membrojn. Estas donita vesperfestoj, kiu venigis al la kluba kaso grandan monprofiton. La klubo luis novan klubejon, kies solena malfermo okazis la 30-an de januaro j. k. Okazis diservo plenumita de pastro Lev, malnova esperantisto. La horo de la klubo kantis bonege la himnon „La Espero“. Parolis la prezidanto de la klubo s-ro Nikola Krâstev, tre vigla kaj energia junulo — fervora esperantisto. En la nomo de la Centra Komitato salutis s-roj P. Kolev kaj Zah. Zahariev. La diversaj kulturklerigaj kaj sportaj organizaĵoj en la kvartalo estis reprezentitaj per delegitoj, kiuj parolis favore al nia movado. Antaŭ kaj post la paroladoj la publikon amuzigis muziko de blovinstrumentoj — Posttagmeze estis aranĝita dancamuzaĵo (la klubo estas sufiĉe vasta), kiu donis bonan monprofiton. La entuziasmo kaj la laboremo ĉe niaj sportistoj flamas kaj promesas verdigon de la tuta kvartalo.

Aĵtos — Sekcio „Ondo“. Elektita nova estraro: prez. At. Jamukov, vicprez. Nenčo Dimov, sekretario lanko Georgiev, kasisto T. Karaĵov. Kontrola komitato. At. Daskalov, Sim. Panajotov, T. Kamburov. Malfermita kurso por geurbanoj kaj lernantoj, gvidata de At. Jamukov.

Burgas — Sekcio „Nigra Maro“. Elektita nova estraro: prez. D. Jordanov, vicprez. T. Vulkanov, sek. kasisto Ivan Vâlkov, helpkasisto K. Konstantinov, bibliotekisto A. Nikolov. Kontrola komitato: H. Kapinkov, P. Jvanov, K. Ĝolakov.

Adreso Iv. Vâlkov, str. „Sejnov“ 21, Burgas.

Vraca — Pro miskompreno ni, la Vracanoj, ĉijare komencis la propagandan semajnon pli frue ol la ceteraj. Ni difinis la semajnon de 2—28-an de novembro.

Tiuokaze ni invitis nian konatan esperanto-pioniron Atanas D. Atanasov (Ada) el Sofio, kiu 2.-an kaj 22-an de novembro parolis publike en la loka urba teatro antaŭ sufiĉe granda vizitintaro pri:

„La problemoj de lingvo internacia“ kaj „La kvalitoj de Esperanto kaj ĝia apliko“.

Interese estis, ke li parolis en la nomo de la loka „Popola Universitato“ ĉe la sciencamanta societo „Razvitie“ kiu aranĝis senpage la paroladojn por la publiko kaj pagis la elspezojn de la parolinto.

Tio estas kiel postsekvo de nia antaŭa klopodo tiudirekte.

La 25, 26 kaj 27-an de s. m. dank'al nia insisto la sama universitato invitis s-ron Gavrijski, kiu parolis pri aliaj temoj, sed profitis la okazon antaŭ la publiko demonstrii tre arte kaj lerte la gravecon de nia lingvo. Sabate vespere, 27-an de novembro nia societo aranĝis intiman amuzkunvenon, kiun, krom la multnombra publiko, ĉeestis ankaŭ s-ro Gavrijski.

Lia ĉeesto estis benefika. Tuj post la referaĵo de nia samideano Gogo je temo „Kiaj ni estas“? — Gavrijski uzis la parolon kaj faris bonan propagandon antaŭ la ĉeestintoj por Esperanto.

La entuziasmo estas granda. Kursoj baldaŭ malfermotaj. Dum la tuta semajno ni uzis pli ol 3.000 flugfoliojn kun diversaj opinioj de eminentuloj pri Esperanto.

Al ĉiuj homoj kaj institucioj nin helpintaj dum la semajno koran dankon.

Tričkov

Karnobat. Je 10-a de oktobro 926. en nia urbo estis fondita Esperanta societo, nomita „Mondpaco“, kiu aliĝis al B. E. A. Dank'al la fervoro de

kelkaj samideanoj, nia societo jam havas pli ol 30 gemembrojn; krom tio estas malfermita esperanto kurso por gecivitanoj, tre bone vizitata (35—45 gekursanoj). Eble baldaŭ estos malfermita ankaŭ kurso por geler-nantoj.

En la konstituija kunveno estis elektita la sek-vanta estraro: Prezidanto: Teodoro N. Ĝambazov., Sek-retario — bibl: Georgo Kasjanov, Kasisto: Nikola Manolov, Kontrola komitato: Minka Dimitrova, Raĉo Ruhĉev kaj Teodoro D. Popov.

En la komenco de l'novjaro ni intencas doni vesperfeston.

Ĝenerale, en nia urbo, la intereso al esperanto estas tre granda.

Sadovec. Jam de unu monato funkcias kurso kun 10 partoprenantoj. Gvidas s-ano Atanas Lakov. Antaŭ kelka tempo nian vilaĝon vizitis la regiona lernejinsp-ktoro s-ro Hr. Daskalov — (granda amiko de esperanto kaj mem lernonta la lingvon) kiu rekomendis al la lokaj geinstruistoj la ellernadon de Esperanto. La loka esp. societo estas ĉiam mobilizita kaj laboras laŭ la decidoj prenitaj dum la XIII en Varna.

Sevlievo. — La 18-an de decembro, vespere, malfermiĝis en nia urbo kurso, partoprenata de 50 geurbanoj. La kurso estas gvidata de s-ro Pastro Asen M. Simeonov, kiu ĵus revenis de Svusuj'o, kie li studis Teologion kaj lingvojn. La kurso havas grandan sukceson, ĉar ĝi estas gvidata per granda sper-teco. De tago al tago plimultiĝas la vizitantoj.

Sinjoro Pastro disponigas, senpage, la solonegon de la Evangelia preĝejo por la kurso kaj por la estontaj aperontaj celoj.

Baldaŭ estos renovigota nia esperanta societo „Fratiga Stelo“ kies fundamenton ni metos sur graniton, por ke ĝi ne plu povu ŝanceliĝi.

Plej poste ni la sevlievaj samideanoj povos libere ekspiri, ĉar estas trovita la majstro, tiom necesa por nia urba Esperanto—movado.

Stanev

Jambol — Sekcio „Toleremeco“. Okazis jarkun-veno de la loka societo — elektita nova estraro: Pre-vidanto — Ĉ. Panĉev; Vicpres — M. Anĵelov; Sekre-tario — St. Aleksiev; Kasistro — Isak Koen.

Kontrola komitato: Vitali Komerĉero, Alekk. Lepov kaj M. Koen.

Adreso de la societo: — Stefan Aleksiev — cfi-cisto ĉe I mirovi sâdia Jambol.

Baldaŭ konstruiĝos ĉi-tie la Distrikta Propaganda komitato de burgasa distrikto.

La Societo malfermis kurson por komencantoj, kiun gvidas nia fervora samideano s-ro B. Drandarov — instruisto.

Inter la esperantistaro granda entuziasmo.

Eksterlanda

Осмата международна конференция на труда и esperanto.

Вече отъ няколко години насамъ esperanto се употребява въ кореспонденцията и информа-ционната служба на Международното Бюро на Труда. На последната конференция по труда, съ-стояла се презъ лѣтото т. г., групата отъ предста-

вителитѣ на работницитѣ е приела единодушно следната резолюция:

„Работницитѣ делегати въ осмата сесия на международната конференция на труда, като кон-статира въ време на заседанията мжчнотиитѣ, причинени отъ многото езици, и невъзможността да се победятъ тези трудности въпреки употребата на три национални езици, заявява, че това затруд-нява сериозно бързото и свършено разбирање и сътрудничество между работницитѣ отъ разнитѣ страни. Поради това делегацията препорѣчва на националнитѣ и интернационални работнически организации, както и на отдѣлнитѣ членове, да обмислятъ възможността да се употребява espe-ranto като неутраленъ спомагателенъ междуна-роденъ езикъ, за да бѣде разрешена задачата“.

Тази резолюция, предложена отъ Ирландския делегатъ е била поддържана и отъ Белгийския Mertens, председател на конференцията. Той зая-вилъ, че ще предложи резолюцията и на съвета на Международната Синдикална Федерация, чиито председател по настоящемъ е той. Тя е била под-държана и отъ Великобританския и Унгарски де-легати, които заявили, че въ тѣхнитѣ страни кон-греситѣ на синдикатитѣ вече сѣ възприели espe-ranto. Делегатътъ на Южна Африка съобщава, че веднага следъ завръщането си ще участвува въ курсовитѣ по esperanto, организирани отъ синди-катитѣ. Секретарътъ на Международната Федера-ция на Християнскитѣ Синдикати сѣщо е поддър-жалъ резолюцията.

За отбелязване е, че правителственитѣ деле-гати на Испания и Япония сѣщо сѣ одобрили es-peranto.

Esperanto въ обучението.

Френската Търговска Камара въ Лондонъ, следъ изслушване обясненията за esperanto на г-нъ Вигн, директоръ на Генералната Трансатлан-тическа Компания, е приела единодушно резолю-ция, съ която препорѣчва преподаването на espe-ranto въ френскитѣ лицеи въ Лондонъ.

Международнитѣ организации и Esperanto.

Международниятъ съюзъ за покровителству-ване на слѣпитѣ въ събранието си на 9 априль е възприелъ esperanto като средство за междуна-родни съобщения. Esperanto е вече широко раз-пространенъ между слѣпитѣ въ разнитѣ страни; тѣ издаватъ и списание на esperanto, писано съ Брайловата азбука.

Туризмътъ и Esperanto.

По случай международния геологически кон-гресъ и esperantския такъвъ въ Испания, въ пър-витѣ дни на м. юний, държавниятъ делегатъ по туризма е издалъ изящно подредено ръководство на esperanto за историята и хубоститѣ на Испания.

Esperanto и международната реклама.

Комитета на международната изложба на рѣчното плаване и приложение на водната енергия, състояла се отъ 31 августъ до 12 септемврий, ед-новременно съ „Всесвѣтската Конференция на Энергията“, е публикувала на esperanto красивъ и подробенъ проспектъ, за да разгласи изложбата по цѣлия свѣтъ.

Гръцкото правителство и Есперанто.

Гръцкото правителство, чрез Министерството на Просвѣтата е обнародвало заповедь отъ 10. 10. 1926, съ която препоръчва въвеждането на Есперанто въ всички учебни заведения въ Гърция.

Този успѣхъ се дължи на неуморната дейност на стария есперантистъ отъ Самосъ г. Д-ръ А. Статиадисъ, L. K. председател на Novheleno Esperanto Societo, който съ официална заповедь е назначенъ за преподавател по Есперанто въ Атинскитѣ училища.

Раб. Тагоръ и Есперанто.

Раб. Тагоръ, великиятъ индийски поетъ, въ едно свиждане е казалъ: „Есперанто е едно голѣмо изобретение съ грамадни перспективи, което — надѣвамъ се — презъ времето ще се развие до необходимата плодовитостъ, за да създаде жива литература.“

Първата телеграма

съ официално позволенъ есперантски текстъ е пратена отъ Британското Еспер. Д-во до Радио—изложбата въ Дублинъ. Както е известно, Есперанто стана следъ 1. XI. 1926 „Ясенъ езикъ“ официално припознатъ отъ Universala Telegrafa Unio

Есперантски свещеникъ.

На 21. XI. 1926 г. въ една хърватска черква въ Загребъ (Югославия) е посветенъ като свещеникъ г. Prebin Wenck, даецъ отъ Копенхагенъ. Посвещаването е станало официално на хърватски ез. и на Есперанто.

Паневропа и Есперанто.

Възнамѣрява се да се образува Есперанто—секция отъ Паневропа. Членове на Паневропа или интересувачи се, пишете на проста пощ. карта адреса си до Д-ръ Edmund Sôs въ Виена (Австрия) Tuchlauben 18, отбелѣзвайки А или I, дали е членъ или интересувачъ се.

Мнение за есперанто.

Известниятъ френски авиаторъ Костъ, който даде новъ свѣтски рекордъ за най-дългото прехвърчано разстояние безъ спиране (Парижъ—Джаскъ въ Персия. 5650 клм. въ 32 часа) е казалъ за Есперанто:

„Непременно е нужно Есперанто да стане помагателенъ езикъ, който ще сгрупира народитѣ и ще направи пжтешествията приятни и леки, защото нищо не е по отегчително отъ това, че всѣкидневно да мѣнявашъ различни страни съ различни езици. Затова азъ искрено желая и вѣрвамъ въ голѣмото разрастване на Есперанто. Азъ трѣбва, прочие, да почна да уча Есперанто, а сжщо и жителитѣ на странитѣ, въ които нѣкога ще слѣзна.“

Есперантски успѣхи въ Литва.

Литовскиятъ Есперантски Съюзъ редовно праща на тамошнитѣ вестници и списания съобщения за есперантското движение.

Народниятъ университетъ на Valencia е въвелъ Есперанто като учебенъ предметъ въ своята програма.

Есперантисти при председателя на Полската Република.

Председателятъ на Полската Република г. проф. Moszicki на 5. XI. 1926 г. е приелъ една есперантска делегация, която го е информирала за движението въ страната и за поклонничеството на Заменхофия гробъ, което ще стане тая година. Председателятъ на републиката твърде приятно е приелъ делегацията, интересувалъ се за движението и изразилъ своята симпатия къмъ Есперанто. Той дори обещалъ възможна подкрепа.

Леко и интересно четиво Ви дава книжката „Anekdoto“ съдържаща 320 анекдота.

Ромънския министъръ на труда председателствува ром. есперантски конгресъ.

Шестия конгресъ на есперантиститѣ въ Ромжния е станалъ въ Галацъ отъ 11—13 септември т. г. Конгресътъ е билъ откритъ отъ ромжнския министъръ на труда г. Transu-Yaşi, който е есперантистъ отъ 22 год; насамъ и е почетенъ председател на Ром. Есп. Д-во. Тукъ предаваме накратко речъта, съ която г. министра е открилъ конгреса (речъта е била на есперанто).

„Добре дошли, рицари на Зелената Звезда, вие апостоли страдащи като Христа за днешното враждување и лицемѣрно човѣчество, което за съжаление, все още не признава чудната практическа и идеална стойностъ на международния езикъ. Съидейници, събрани отъ всички крайща на ромжнската страна и отъ чужбина, азъ желая, щото вие да се чувствувате между насъ като у вашъ домъ. Погледнете богатия Галацъ, символъ на могжщо развиващото се стопанство и търговия въ нашата страна, убедете се за мирния ни прогресъ и разкажете по всички страни на свѣта за всичко, което сте видѣли тукъ. Отблъснете клеветитѣ на зложелателитѣ, които подбуждатъ братята — хора къмъ размирия. Разкажете на всички за богатството, трудолюбието и миролюбието на нашия народъ. Нашето правителство гледа на есперанто като на ценно помирително средство въ областта на економическия и духовенъ международенъ животъ“.

Есперанто и ученицитѣ стенографи.

На V редовенъ конгресъ на ученическитѣ стенографски дружества, състоялъ се на 18, 19, 20 юли м. г. въ градъ Шуменъ е взето следното решение:

„Ученическиятъ Стенографски Съюзъ счита, че сж необходимими особни близки отношения съ

Българския Есперантски Съюз и ученическата Есперантска Лига, защото чрез есперанто и международната есперантска организация може да се допринесе много за обезсмъртяването на универсалната мисъл."

Учителският Съюз в Филадельфия (Америка) (има повече от 7200 члена) е взелъ резолюция, съ която препоръчва на Всеобщия Съюз на възпитателитъ въ Съед. Щати езика есперанто, като най-препоръчително средство за международни сношения. По резолюцията ще се разисква презъ тъзгодишния конгресъ на Съюза.

Международниятъ Институтъ за интелектуално сътрудничество, основанъ при Обществото на Народитъ за улеснение на международнитъ сношения между учени, журналисти, писатели при изследване на културни проблеми и др., предлага своята помощ на всички умствени работници съ окръжно, редактирано на *Есперанто*.

На 28 яуарий т. г. е починала нашата съидейничка

РАДКА Д. АТАНАСОВА

отъ Бъла-Слатина, сестра на Ат. Д. Атанасовъ — Арго.

Нашитъ съболезнования на опечаленитъ.

Склада на Съюза разполага съ ограничено число екземпляри отъ книгата

UNIVERSALA VORTARO

отъ автора на Есперанто D-ro L. L. Zamenhof Есперантскитъ думи отъ речника сж преведени на 7 езика: френски, английски, немски, руски, полски и български. Побързайте да си набавите това ценно и единствено по рода си съчинение, защото е на изчерпване. Екземплярътъ струва 20 лв.

ИЗЛЕЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ:

Есперантски Синтаксисъ

отъ Захари Захариевъ.

ръководство, което трѣбва да бжде настолна книга на всѣки есперантистъ — новъ или старъ, 6 печатни коли, петитъ, moerndrűck papier. Изпраща се срещу предплатени 22 (съ пощенски разноски 25) лева.

БЪЛГАРСКИЯТЪ ЕСПЕРАНТСКИ СЪЮЗЪ

ул. „Царь-Борисъ“, 69

ДОСТАВЯ:

Есперантски Синтаксисъ (Зах. Захариевъ).	22.—	лв.
Курсъ по есперанто V издание (Ат. Д. Атанасовъ)	22.—	"
Кратъкъ курсъ по есперанто (Ив. Сарафовъ)	12.—	"
Есперанто въ десетъ урока и ключъ на упражн.	30.—	"
Първи уроци по есперанто (Th. Cart)	8.—	"
Практична граматика на международния езикъ есперанто	3.—	"
Есперанто ще завладѣе свѣта (Д-ръ Д. Гаврийски)	12.—	"
Възможенъ и нуженъ ли е единъ международенъ помагаленъ езикъ (проф. Д-ръ Ив. Шишмановъ) III издание	4.—	"
Есперанто (проф. Д-ръ Ив. Шишмановъ) пропагандична брошура	2.—	"
Първа конгресна речъ на Д-ръ Заменхофъ.	2.—	"
Втора " " " " " "	2.—	"
Трета " " " " " "	2.—	"
Четвърта и пета " " " " " "	2.—	"
Есперанто български речникъ (Х. Бъчваровъ) подвързанъ	50.—	"
неподвързанъ	35.—	"
Универсаленъ речникъ на международния езикъ съ преводъ на френски, немски, английски, руски, полски и български (Д-ръ Л. Л. Заменхофъ)	20.—	"
Международна конференция за общъ търговски езикъ (Венеция 1923 год.)	5.—	"
Есперанто-български разговорникъ	8.—	"
Ключъ на есперанто (речниче 2000 думи)	4.—	"
Anekdotaro (prof. J. Süsser)	10.—	"
Сжщностъ и бждащностъ на идеята за единъ международенъ езикъ	5.—	"
За международенъ езикъ (анкета между наши учени и общественици)	5.—	"
Rememoroj de esperantisto (Ada)	20.—	"
Albumo de bulgaraj esperantistoj	25 и 35.—	"
La Urbestro de Zalamea (Calderon de Barca)	35.—	"
Портретъ на Заменхофъ (35/40 см.)	10.—	"
Пощенски картички Заменхофъ	1.—	"
Пропагандични пликове съ звезди и текстъ 25 екз.	15.—	"
Ŝercoj kaj incitoj, игра за лесно усвояване на есперантски говоръ (100 въпроса и 100 отговора)	60.—	"
Пропагандична табла съ граматиката 10 екз	20.—	"
сжщитъ на дебела хартия 10 екз.	30.—	"
Есперантски значки (звезда съ „Esperanto“).	22.—	"
Есперантски значки съ „Е“ въ средата	20.—	"
Стари броеве отъ сп. „Heroldo de Esperanto“)	5.—	"
Броеве отъ сп. „Lumo“ (Попово 1910 год.)	1.50	"
Броеве отъ сп. „Bulgara Esperantisto“ II, III, IV, V и VI год.	1.50	"
Броеве отъ сжщото, VII год.	3.—	"
Прибаветс 15% върху цената за пощенски разноски.		
За пощенски разноски на една значка — 3 лева, а за две и по-вече — 5 лева.		